

Brusel 14. června 2024
(OR. en)

11153/24

COSI 118
ENFOPOL 300
CRIMORG 96
CATS 60
CORDROGUE 82
COPEN 315
JAI 1037

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Datum:	13. června 2024
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	10512/24
Předmět:	Závěry Rady o mapování nejnebezpečnějších zločineckých sítí – závěry Rady (13. června 2024)

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o mapování nejnebezpečnějších zločineckých sítí, které schválila Rada pro spravedlnost a vnitřní věci na svém 4031. zasedání konaném dne 13. června 2024.

Závěry Rady o mapování nejnebezpečnějších zločineckých sítí

Úvod

- a) Organizovaná trestná činnost, včetně nedovoleného obchodu s drogami, představuje závažnou hrozbu pro evropské občany, podniky a instituce, jakož i pro evropské hospodářství a bezpečnost členských států. Zločinecké sítě v rostoucí míře využívají extrémní násilí, korupci a pronikají do legální ekonomiky a dodavatelských řetězců, čímž narušují právní stát a ohrožují základní zásady našich demokracií.
- b) Cílem Strategie EU pro boj proti organizované trestné činnosti na období 2021–2025¹ je posílit spolupráci v oblasti prosazování práva a justiční spolupráci, bojovat proti strukturám organizované trestné činnosti a proti trestné činnosti s vysokou prioritou, eliminovat výnosy z trestné činnosti a zajistit moderní reakci na technologický vývoj. Strategie EU pro oblast drog na období 2021–2025² a Akční plán EU pro oblast drog na období 2021–2025³ poskytují zastřešující politický rámec pro politiku v oblasti drog. Tyto dva dokumenty zaujímají k drogové problematice fakticky podložený, integrovaný, vyvážený a multidisciplinární přístup na vnitrostátní, unijní i mezinárodní úrovni. Nedávné sdělení Komise o plánu EU pro boj proti obchodu s drogami a organizované trestné činnosti⁴ pak stanoví opatření zaměřená na posílení odolnosti logistických uzlů, mimo jiné prostřednictvím Evropské aliance přístavů, na rozbíjení vysoce rizikových zločineckých sítí, na prevenci a na mezinárodní spolupráci.

¹ Dokument 8085/21 + ADD 1.

² Strategie EU pro oblast drog na období 2021–2025, Úř. věst. C 102I, 24.3.2021, s. 1.

³ Akční plán EU pro oblast drog na období 2021–2025, Úř. věst. C 272, 8.7.2021, s. 2.

⁴ Dokument 14114/23.

- c) Na základě tohoto rámce je nezbytně nutné přijmout účinná opatření, a to i proti organizované trestné činnosti související s drogami, jež budou výsledkem spolupráce členských států, orgánů a agentur EU a jež budou realizována v rámci mnohostranného přístupu. Tyto závěry se zabývají aspekty uvedených opatření týkajícími se vzniku a šíření zločineckých sítí, jež představují stále větší hrozbu pro bezpečnost a stabilitu v celé Evropě, což vyžaduje důraznou koordinovanou a účinnou reakci ze strany Evropské unie.
- d) Ve strategii EU pro boj proti organizované trestné činnosti na období 2021–2025 je zdůrazněno, že je zapotřebí „důkladnější zpravodajský obraz o organizovaných zločineckých skupinách, které jsou jádrem složité spleti sítí organizované trestné činnosti“, a Europol a členské státy se vyzývají k „tvorbě strategických a taktických přehledů založených na zpravodajských informacích, které se týkají skupin představujících pro bezpečnost Evropy větší hrozbu, mimo jiné prostřednictvím vypracování *ad hoc* zpráv, jež doplňují posouzení hrozeb závažné a organizované trestné činnosti v EU (SOCTA)“.
- e) V závěrech Rady, jimiž se stanoví priority EU pro boj proti závažné a organizované trestné činnosti pro platformu EMPACT na období 2022–2025⁵, byla v souladu se strategií EU pro boj proti organizované trestné činnosti na období 2021–2025 rovněž přijata priorita identifikace a rozbíjení vysoce rizikových zločineckých sítí působících v EU⁶ jako nová priorita a jeden ze společných horizontálních strategických cílů, které sdružují donucovací a justiční orgány členských států EU a jejich mezinárodní partnery (včetně 37 třetích zemí v roce 2023) za podpory orgánů, agentur a jiných subjektů EU.
- f) Jedním z důležitých strategických cílů v rámci priority týkající se vysoce rizikových zločineckých sítí je zlepšit zpravodajský obraz nejnebezpečnějších sítí.
- g) Podle plánu EU pro boj proti obchodu s drogami a organizované trestné činnosti by měla být zvláštní pozornost věnována sítím, které představují největší hrozbu pro naši společnost a veřejnost.
- h) Kromě toho byl Europol v uvedeném plánu vyzván, aby s podporou členských států na začátku roku 2024 provedl mapování s cílem identifikovat zločinecké sítě, které představují největší hrozbu, ať už působí v zemích EU nebo mimo ni.

⁵ Dokument 8665/21.

⁶ Dokument 14542/2/23 REV 2.

- i) V dubnu 2024 Europol vydal zprávu s názvem „Dekódování nejnebezpečnějších zločineckých sítí EU“, která představuje klíčový milník pro pochopení dynamiky a složitosti nejnebezpečnějších zločineckých sítí.
- j) Zpráva představuje důležitý zpravodajský obraz doplňující posouzení EU SOCTA tím, že podrobněji analyzuje schopnosti a záměry klíčových aktérů odpovědných za tyto trestné činy a popisuje charakteristiky zločineckých sítí, které představují hlavní hrozbu pro vnitřní bezpečnost EU.
- k) Výsledkem přípravy uvedené zprávy Europolu je jedinečný soubor údajů o 821 nejnebezpečnějších zločineckých sítích, který obsahuje podrobné informace o jejich činnosti, státní příslušnosti jejich členů a způsobu jejich fungování, jakož i o využívání legálních obchodních struktur, o jejich vazbách na jiné zločinecké sítě a o vztazích s jinými zeměmi. Všechny tyto informace jsou k dispozici v jediné centralizované databázi v rámci Europolu.
- l) Podle zprávy Europolu tyto zločinecké sítě vykazují pozoruhodnou pohotovost při přizpůsobování svých zločinných obchodních praktik, jsou schopné propojovat pružnost s vysokým stupněm odolnosti vůči jejich rozbití ze strany donucovacích orgánů a využívají techniky praní peněz, jako je podzemní bankovníctví, které často propojuje nezákonné zisky s legálními aktivy způsoby, které nezahrnují žádné finanční transakce.
- m) Ve zprávě se zdůrazňuje, že 86 % nejnebezpečnějších zločineckých sítí využívá legální obchodní struktury jako způsob usnadnění své trestné činnosti, jako protiopatření, které má zabránit jejich odhalení, nebo pro účely praní peněz. Dále se v ní upozorňuje na to, že většina nejnebezpečnějších zločineckých sítí se zaměřuje na jednu oblast trestné činnosti, přičemž nejčastější oblastí je obchod s drogami.
- n) Nejnebezpečnější zločinecké sítě často existují již velmi dlouho (jedna třetina z nich je aktivní již více než 10 let). Europol ve zprávě dochází k závěru, že v rámci opatření na prosazování práva by na tyto sítě měl být nadále kladen důraz, a to i v případě, že již jsou pod drobnohledem donucovacích orgánů.

- o) Vzhledem k tomu, že výše uvedená zpráva je první svého druhu, byly zjištěny i některé závažné mezery ve zpravodajských informacích. Zaprvé, přibližně u jedné pětiny oznámených sítí nebylo známo, zda se uchylují k násilí nebo korupci. Zadruhé, u více než třetiny nejnebezpečnějších zločineckých sítí nebyly k dispozici žádné informace o rozsahu jejich výnosů z trestné činnosti. Zatřetí, existuje mezera ve zpravodajských informacích týkajících se původu palných zbraní a výbušnin a dále sítí zapojených do obchodování s nimi.
- p) Během belgického předsednictví probíhaly výměny názorů na mapování zločineckých sítí, které představují největší hrozbu pro společnost, a to jak během neformálního zasedání, tak na formálních zasedáních Stálého výboru pro operativní spolupráci v oblasti vnitřní bezpečnosti (COSI).

Závěry Rady

Obecná východiska:

1. Znovu potvrzujíc úsilí bojovat proti závažné a organizované trestné činnosti a uznávajíc přetrvávající hrozbu, kterou pro bezpečnost, ochranu a prosperitu Evropské unie a jejích občanů představují nejnebezpečnější zločinecké sítě.
2. Uznávajíc měnící se povahu a propracovanost těchto sítí a zdůrazňujíc význam posílení kapacit pro shromažďování zpravodajských informací s cílem zintenzivnit operativní spolupráci mezi členskými státy a agenturami EU.
3. Vítajíc cenné informace, závěry a praktické poznatky obsažené ve zprávě Europolu nazvané „Dekódování nejnebezpečnějších zločineckých sítí EU“ a znovu potvrzujíc snahu přijmout komplexní přístup k boji proti organizované a závažné trestné činnosti, zejména proti vysoce rizikovým zločineckým sítím, založený na zpravodajských informacích, prostřednictvím úzké spolupráce mezi příslušnými vnitrostátními orgány, mimo jiné i relevantními donucovacími orgány členských států, justičními orgány a orgány, institucemi a jinými subjekty EU v souladu s jejich příslušnými mandáty.
4. Znovu potvrzujíc přidanou hodnotu a klíčovou úlohu evropské multidisciplinární platformy pro boj proti hrozbám vyplývajícím z trestné činnosti (EMPACT) jakožto nástroje řízeného členskými státy a podporovaného orgány, institucemi a jinými subjekty EU, jenž využívá multidisciplinární přístup k identifikaci, stanovování priorit a řešení hrozeb, které závažná a organizovaná trestná činnost představuje.
5. Vítajíc zprávu a na ni navazující opatření podrobněji popsaná v těchto závěrech Rady jakožto nezbytný doplněk posouzení EU SOCTA a cyklu EMPACT, jejichž hlavním východiskem je zkoumání jevů trestné činnosti.

6. Uznávajíc, že hrozba, kterou představuje závažná organizovaná trestná činnost, přesahuje hranice jednotlivých států a vyžaduje kolektivní strategickou a operativní reakci zaměřenou na struktury jako celek, a to na základě posílené spolupráce prostřednictvím výměny informací, vedení společných vyšetřování a stíhání klíčových členů nejnebezpečnějších zločineckých sítí za aktivní účasti členských států EU, Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO), dalších agentur EU a mezinárodních partnerů.
7. Zdůrazňujíc, že pokračovat v rozvíjení zpravodajského obrazu o vysoce rizikových zločineckých sítích bude následujícím zásadním krokem k dalšímu posílení našeho přístupu k jejich rozbíjení.
8. Přesvědčena, že je nezbytné dále zajišťovat účinnou reakci na hrozbu, kterou nejnebezpečnější zločinecké sítě představují, prostřednictvím vhodných politických, strategických, taktických a operativních opatření.
9. Znovu potvrzujíc, že Europol bude i nadále podporovat a posilovat opatření příslušných orgánů členských států a jejich vzájemnou spolupráci při odhalování, prevenci a potírání závažné a organizované trestné činnosti, která se dotýká dvou nebo více členských států.

Rada vyzývá členské státy, aby:

10. zajistily, aby jejich donucovací orgány spolupracovaly s Europolem s cílem intenzivněji využívat a analyzovat relevantní údaje o zločineckých sítích, které má Europol k dispozici, s cílem doplnit a případně sjednotit své vnitrostátní zpravodajské postoje, pokud jde o tyto zločinecké sítě.
11. Prostřednictvím platných pravidel a postupů zajistily, aby jejich donucovací orgány mohly sdílet příslušné informace s donucovacími orgány jiných členských států EU nebo třetími partnery.
12. Požadovaly, aby vedoucí aktéři a vedoucí spoluaktéři, jakož i vedoucí a spoluvedoucí opatření v rámci příslušných priorit EMPACT dále využívali výsledků obsažených ve zprávě Europolu s cílem podniknout nezbytné kroky k dalšímu zaměření opatření platformy EMPACT na zjištěné nejnebezpečnější zločinecké sítě.
13. Požadovaly, aby jejich příslušné orgány zohlednily relevantní výsledky uvedené ve zprávě s cílem dále usměrňovat podporu ze strany Europolu na základě priorit prostřednictvím koncepce cílů s vysokou hodnotou / operačních pracovních skupin, společných vyšetřovacích týmů a cílených operačních opatření EMPACT.
14. Vedly proaktivní a komplexní vyšetřování prioritních zločineckých sítí, aby obsáhly veškeré relevantní podpůrné činnosti těchto sítí, a aby ve vhodných případech navázaly kontakt s Eurojustem v zájmu usnadnění zapojení příslušných justičních orgánů v rané fázi s cílem dále podpořit vyšetřování a stíhání klíčových členů nejnebezpečnějších zločineckých sítí.
15. Požadovaly, aby se jejich vnitrostátní orgány více věnovaly finančním šetřením a posílily je, a to samostatně nebo souběžně s vyšetřováním zaměřeným na jiné trestné činy, a ve vhodných případech do něho zapojovaly Eurojust a jiné zúčastněné strany s cílem zajistit účinné vymáhání výnosů z trestné činnosti, v souladu se směrnicí (EU) 2024/1260 o vymáhání a konfiskaci majetku, a posílit boj proti korupci a praní peněz.

16. Dále rozvíjely své vnitrostátní metodiky v oblasti vyhledávání a odhalování s cílem komplexněji a přesněji odhalovat nejnebezpečnější zločinecké sítě působící v jejich členském státě. Členské státy se v této souvislosti vyzývají, aby zvážily svou účast na vytvoření společné metodiky rozpoznávání organizované trestné činnosti, jak je již stanoveno v operačním akčním plánu na období 2024–2025 v rámci priority EMPACT zaměřené na vysoce rizikové zločinecké sítě. Tato metodika by měla být v nadcházejících letech dále rozvíjena, aby ji každý členský stát mohl uplatňovat flexibilním způsobem, který odpovídá jeho vlastnímu vnitrostátnímu uspořádání, ale v konečném důsledku by měla rovněž stanovit normy, které usnadní srovnávání a mapování hrozeb představovaných zločineckými sítěmi na úrovni EU.
17. Posílily iniciativy v oblasti odborné přípravy a budování kapacit pro pracovníky v oblasti prosazování práva a justiční orgány s cílem posílit jejich schopnosti při odhalování, vyšetřování, stíhání a rozbíjení nejnebezpečnějších zločineckých sítí, případně v úzké spolupráci s agenturou CEPOL.

Rada vyzývá členské státy a Europol, aby:

18. zahrnuly výsledek probíhajícího mapování do posouzení EU SOCTA 2025 a zohlednily jej při vymezování nových priorit příštího cyklu EMPACT 2026–2029, přičemž v první fázi by se měly zaměřit zejména na operační akční plány EMPACT na období 2026–2027.
19. Každé dva roky prováděly mapování nejnebezpečnějších zločineckých sítí počínaje zprávou, která má být předložena v roce 2026, aby bylo možné ji zohlednit v operačních akčních plánech EMPACT na období 2028–2029. Výsledky uvedené v navazující zprávě by tedy měly být zahrnuty do posouzení EU SOCTA či EU SOCTA v polovině období a měly by být podkladem pro dvouleté operační akční plány EMPACT. Aby se minimalizovala pracovní zátěž a s cílem zajistit, že přehled nejnebezpečnějších sítí bude aktuální, zpřístupní Europol stávající soubor údajů členským státům, které budou mít možnost své údaje průběžně aktualizovat podle potřeby.

20. Na základě získaných poznatků a ve spolupráci s poradní skupinou SOCTA dále zdokonalily metodiku mapování tím, že budou shromažďovat reprezentativnější údaje a metodiku upravovat na základě ukazatelů hrozeb používaných pro další společnou analýzu.
21. V souvislosti s mapováním a pro účely budoucích mapování se dohodly na společné pracovní definici nejnebezpečnějších zločineckých sítí.
22. S ohledem na pokrok dosažený členskými státy při dalším rozvoji vnitrostátních metodik zkoumaly možnosti, jak dospět ke zprávě, v níž by bylo možné hrozbu, kterou nejnebezpečnější zločinecké sítě představují, srovnávat pro příslušné zeměpisné oblasti v rámci EU.
23. Společně odstranily mezery ve zpravodajských informacích zjištěné ve stávající zprávě, pokud jde o používání násilí, rozsah výnosů z trestné činnosti a používání palných zbraní. Pokud jde o palné zbraně, je zapotřebí dosáhnout dalšího pokroku v dokončení zřízení národních kontaktních míst pro palné zbraně, rozvoji harmonizovaného shromažďování údajů o zabavených palných zbraních na vnitrostátní úrovni a budoucím poskytování údajů platformě EU pro palné zbraně v rámci Europolu.

Rada vyzývá Komisi, aby:

24. nadále podporovala platformu EMPACT a její provoz jakožto platformy řízené členskými státy pro účely multidisciplinárního přístupu k prevenci a potírání závažné a organizované trestné činnosti, mimo jiné poskytováním odpovídajících možností financování.
25. Pokročila v jednáních o dohodách EU se zeměmi Blízkého východu a severní Afriky a Jižní Ameriky, k nimž Rada již udělila zmocnění, s cílem rozšířit možnosti sdílení osobních údajů s Europolem a Eurojustem.

Rada dále vyzývá Europol, aby:

26. zpřístupnil členským státům stávající soubor údajů o zločineckých sítích v jediné aplikaci nebo databázi s cílem poskytnout členským státům možnost průběžně aktualizovat své vlastní údaje, a tuto aplikaci uvedl do provozu v průběhu roku 2025 s tím, že zajistí, aby členské státy měly přímý přístup pouze ke svým vlastním údajům.
27. Do konce roku 2024 zveřejnil zvláštní zprávu o využívání legálních obchodních struktur nejnebezpečnějšími zločineckými sítěmi. Tato zpráva bude rovněž podkladem pro další postup, pokud jde o význam dalšího využívání správního přístupu jakožto důležitého protipatření v rámci boje proti závažné a organizované trestné činnosti.
28. Do konce roku 2024 zveřejnil zvláštní zprávu, která poskytne více informací o provázanosti trestné činnosti a terorismu a o tom, jakým způsobem jsou sítě organizované trestné činnosti propojeny s teroristickou činností.

Rada vyzývá členské státy a Evropskou komisi, aby:

29. pokračovaly v boji proti závažné a organizované trestné činnosti a snažily se narušit pronikání trestné činnosti do legální ekonomiky prostřednictvím správních opatření s využitím „správního přístupu“ a aby zintenzivnily úsilí v oblasti předcházení trestné činnosti, a zejména bránily náboru dětí a mladých lidí organizovanými zločineckými skupinami, mimo jiné podporou činnosti příslušných orgánů na místní, regionální a celostátní úrovni v tomto úsilí.